

АГАТА КРИСТИ ДВОЙНАТА УЛИКА

Превод от английски: Христо Кънев, 1996

chitanka.info

— Но преди всичко — никаква разгласа — заяви мистър Маркър Хардмън може би за четиринадесети път.

Думата „разгласа“ беше нещо като лайтмотив на речта му. Мистър Хардмън беше дребен човек, леко закръглен, със съвършен маникюр на ръцете и тъжен теноров глас. Той беше посвоему знаменит и светският живот му беше професия. Беше богат, но не прекалено и харчеше парите си ревностно в преследване на обществени удоволствия. Имаше за хоби колекционерството. Беше по душа колекционер. Стара дантела, стари ветрила, антични бижута — нищо грубо или съвременно не можеше да хване окото на Маркър Хардмън.

Поаро и аз, извикани спешно, бяхме пристигнали веднага и заварихме дребния човечец да се измъчва от нерешителност какво да предприеме. При дадените обстоятелства да извести полицията за него беше отвратително. От друга страна, да не ѝ съобщи значеше, че се примирява със загубата на някои скъпоценности от колекцията си. Затова като компромисен вариант беше решил да се обади на Поаро.

— Няма ги моите рубини, мосю Поаро, смарагдената огърлица, която, казват, е принадлежала на Катерина Медичи! Ох, огърлицата ми!

— Бихте ли ме запознали с обстоятелствата, при които са изчезнали вашите скъпоценности? — скромно попита Поаро.

— Ще се опитам да го направя. Вчера следобед имах у дома събиране на чай — съвсем неофициално, бях поканил само пет-шест души. Правя подобни събирания един-два пъти всеки сезон и макар те да не са, според мен, нещо особено, радват се на доста добър успех. В голямото студио осигурявам хубава музика — пианистът Накора, австралийският алт Катрин Бърд. Рано същия следобед аз показах на гостите си моята колекция от средновековни бижута. Държа ги ей там, в малкия сейф в стената. Той прилича на шкафче, облечен е в цветно кадифе в дъното, за да изпъкват по-ясно скъпоценните камъни. След това разгледахме ветрилата — в една витрина на стената. После всички отидохме в студиото да слушаме музика. Чак след като всички си тръгнаха, открих, че сейфът ми е обран! Сигурно съм забравил да го затворя хубаво и някой се е възползвал от възможността да го опразни от съдържанието му. Да ми отнеме рубините, мосю Поаро, смарагдената огърлица... събираното цял живот! Бих дал всичко, за да си го възвърна! Но не трябва да има никаква разгласа! Напълно

разбирате това, нали, мосю Поаро? Да го извършат моите гости, моите лични приятели! Ще избухне страшен скандал!

— Кой последен напусна тази стая, когато отидохте в студиото?

— Мистър Джонстън. Може би го познавате? Южноафрикански милионер. Наскоро нае къщата на семейство Абътбъри на Парк Лейн. Той се забави там за няколко минути. Но сигурно, о, сигурно не би могъл да бъде той!

— Върна ли се някой от вашите гости в тази стая през следобед под някакъв предлог?

— Очаквах такъв въпрос от вас, мосю Поаро. Трима от тях направиха това: графиня Вера Росакоф, мистър Бърнард Паркър и лейди Ранкорн.

— Искам да чуя за тях.

— Графиня Росакоф е много очарователна рускиня, привърженичка на стария режим в Русия. Пристигнала е наскоро в Англия. Беше се сбoguвала с мен и аз малко се учудих, като я намерих в тази стая да гледа прехласната витрината с моите ветрила. Знаете ли, мосю Поаро, колкото повече мисля по това, толкова по-подозрително ми се струва то. Не сте ли съгласен е мен?

— Крайно подозрително. Но нека чуя и за другите.

— Паркър просто дойде тук да донесе кутията с миниатюри, която исках непременно да покажа на лейди Ранкорн.

— Разкажете ми сега и за лейди Ранкорн.

— Доколкото зная, лейди Ранкорн е жена на средна възраст с доста силен характер; тя посвещава по-голямата част от времето си на благотворителни комитети. Върна се да си потърси чантата, която беше оставила някъде тук.

— *Bien*, мосю. И така, имаме четирима заподозрени — руската графиня, английската *grande dame*, южноафриканския милионер и мистър Бърнард Паркър. Кой е, впрочем, мистър Паркър?

Въпросът изглежда затрудни значително мистър Хардмън.

— Ами... той е... един млад човек. Да, всъщност това е единственото, което зная за него.

— Успях да го установя и сам — отговори строго Поаро. — С какво се занимава този мистър Паркър?

— Той е светски човек, но не съвсем от моя тип, бих казал.

— Как е станал той ваш приятел, ако мога да ви попитам?

— Ами... ъ-ъ-ъ... направи ми една-две дребни услуги.

— Продължете, мосю — каза Поаро.

Хардмън го погледна умолително. Очевидно никак не му се искаше да продължи. Но тъй като Поаро запази непреклонно мълчание, той капитулира.

— Вижте, мосю Поаро... известно е, че аз се интересувам от старинни скъпоценности. Случва се понякога стара семейна вещ, от която някой иска да се отърве, да не може никога да бъде продадена на пазара или на посредник. Паркър урежда подробностите за такива неща и е в контакт с двете страни. По този начин се избягват и най-малките затруднения. Той ме осведомява за всичко от подобен характер. Например графиня Росакоф донесе от Русия семейни бижута. Тя иска бързо да ги продаде. Бърнард Паркър трябваше да извърши сделката.

— Разбирам — изрече замислено Поаро. — Имате ли непоколебимо доверие в мистър Паркър?

— Нямам причини да се съмнявам в него.

— Мистър Хардмън, кого от тези четиримата подозирате?

— О, мосю Поаро, какъв въпрос! Те са мои приятели, както ви казах. Не подозирам никого от тях... или всички, както бихте се изразили вие.

— Не съм съгласен с вас. Вие подозирате един от тези четирима. Това не е графиня Росакоф. Не е и мистър Паркър. Тогава виновната не е ли лейди Ранкорн или пък мистър Джонстън?

— Притискате ме в ъгъла, мосю Поаро, наистина. Аз упорито се стремя да избегна скандала. Лейди Рънкорн принадлежи към една от най-старите фамилии в Англия, но е вярно, за голямо съжаление е вярно, че леля ѝ, лейди Каролайн, страда от страшно неприятно заболяване. Всичките ѝ приятели научиха, разбира се, за това, а прислужницата ѝ връща лъжичките за чай или другото, което бива задигнато, възможно най-бързо. Оттук произхожда моето затруднение!

— Значи лейди Ранкорн има леля, която е клептоманка? Много интересно. Ще позволите ли да прегледам сейфа ви?

Мистър Хардмън се съгласи. Поаро отвори вратата на сейфа и разгледа вътрешността му. Срещу нас зинаха празните, облечени в кадифе рафтове на сейфа.

— Дори сега вратата не се затваря добре — измърмори Поаро, като я раздвижи назад-напред. — Питам се защо? А, какво имаме тук? Една ръкавица, закачила се на пантата. Мъжка ръкавица.

Той я подаде на мистър Хардмън.

— Това е моя ръкавица — заяви последният.

— Аха! Още нещо! — Поаро се наведе пъргаво и взе един малък предмет от дъното на сейфа. Това беше плоска табакера от черно моаре.

— Моята табакера! — извика мистър Хардмън.

— Така ли? Едва ли, мосю. Тези инициали не са вашите.

Поаро му посочи монограм от две преплетени букви, изработени от платина.

Хардмън я взе в ръка.

— Прав сте — съгласи се той. — Прилича много на моята, но инициалите са различни. Буквите тук са *B* и *P*. Боже Господи... Паркър!

— Така изглежда — каза Поаро. — Доста разсеян младеж... особено ако и ръкавицата е негова. Това ще бъде двойна улика, нали?

— Бърнард Паркър! — избъбри Хардмън. — Какво облекчение! Е, мосю Поаро, оставям на вас грижата да ми възвърнете скъпоценностите. Ако смятате за уместно, възложете тази работа на полицията... стига да сте напълно сигурен за извършителя на престъплението.

— Виждате ли, приятелю — каза ми Поаро, като напуснахме заедно къщата, — той има един закон за титулуваните и друг за обикновените хора. Що се отнася до мен, аз още нямам титла, затова съм на страната на обикновените хора. Имам симпатии към този младеж. Цялата история е малко странна, нали? Хардмън подозираше лейди Ранкорн, аз подозирам графинята и Джонстън, а през цялото време е трябвало да подозираме тайнствения мистър Паркър.

— Защо заподозряхте другите двама?

— Що за въпрос! Толкова просто нещо е да си руски бежанец или южноафрикански милионер. Всяка жена може да се нарече руска графиня; всеки може да купи къща на „Парк Лейн“ и да се представи за южноафрикански милионер. Кой би могъл да им противоречи?

Забелязвам обаче, че минаваме по „Беъри Стрийт“. Нашият небрежен млад приятел живее тук. Нека, както вие казвате, да ковим желязото, докато е горещо.

Мистър Бърнард Паркър си беше вкъщи. Намерихме го облегат на възглавници, облечен в странен халат в пурпурно и оранжево. Рядко съм изпитвал по-голяма неприязън към някого, както към този млад човек с бяло, женствено лице и престорено фъфлене.

— Добро утро, мосю — каза бързо Поаро. — Идвам от мистър Хардмън. Вчера, на неговия прием, някой е откраднал всичките му скъпоценности. Позволете да ви попитам, мосю... това вашата ръкавица ли е?

Мисловните процеси на мистър Паркър не изглеждаха много енергични. Той загледа ръкавицата, сякаш съсредоточаваше вниманието си.

— Къде я намерихте? — попита най-сетне той.

— Ваша ли е ръкавицата, мосю?

Мистър Паркър като че се замисли.

— Не, не е — заяви той.

— А табакерата ваша ли е?

— Съвсем не. Аз винаги нося сребърна.

— Много добре, мосю. Отивам да предам случая в ръцете на полицията.

— О, на ваше място не бих постъпил така! — извика мистър Паркър със загриженост в гласа. — Полицията, това са ужасно несимпатични хора. Почакайте малко. Ще отида да се видя с Хардмън. Вижте... изчакайте ме.

Но Поаро даде сигнал за решително отстъпление.

— Дадохме му материал, върху който да мисли, нали? — закиска се Поаро. — Утре ще разберем какво е станало.

Съдбата обаче бе решила да ни напомни за случая Хардмън още същия следобед. Без никакво предупреждение вратата се разтвори и една върхушка с формата на човек наруши уединението ни, донасяйки със себе си полъх на самурена кожа (денят беше студен, както това може да се случи само в Англия през юни) и на шапка с настръхнали по нея пера от морски орел. Малцина можеха да си позволят да не забележат графиня Вера Росакоф.

— Вие ли сте мосю Поаро? Какво сте направили вие? Обвинявате онова клето момче! Недостойна постъпка. Скандална. Аз го познавам. Той е пиленце, агне... никога не би дръзнал да краде. Той прави всичко за мен. Нима очаквате да стоя безучастно, да гледам как го измъчват и убиват?

— Кажете ми, мадам, това неговата табакера ли е? — И Поаро ѝ показва черната табакера от моаре.

Графинята млъкна за миг, докато разглеждаше предмета.

— Да, негова е. Познавам я. И какво от това? В стаята ли я намерихте? Ние бяхме всички там, сигурно я е изпуснал на пода. О, вие, полицаите, сте по-лоши от червените...

— А това негова ръкавица ли е?

— Откъде да знам? Ръкавиците си приличат. Не се опитвайте да ме прекъсвате... той трябва да бъде оставен на свобода. Трябва да опази честното си име. Вие ще направите това. Ще продам моите скъпоценности и ще ви дам много пари.

— Мадам...

— Споразумяхме се, нали? Не, не, недейте да спорите. Клетото момче! Дойде при мен със сълзи на очи. „Аз ще те спася — казах му. — Ще отида при този тип... този човекоядец, това чудовище! Остави работата на Вера.“ Уредихме всичко и си отивам.

Със същата липса на официалност, както при влизането си, тя се измъкна от стаята, оставяйки след себе си ухание на силен парфюм от екзотичен вид.

— Каква жена! — възкликнах аз. — И какви кожи!

— А, да, те бяха съвсем истински. Може ли една фалшива графиня да носи истински кожи? Позволявам си малка шега, Хейстингс... Не, тя е истинска рускиня, предполагам. Добре, добре, значи малкият Бърнард е отишъл да ѝ хленчи.

— Табакерата е негова. Питам се дали и ръкавицата е също...

Усмехнат, Поаро извади от джоба си втора ръкавица и я постави до първата. Нямахше съмнение, че ръкавиците са от един и същ комплект.

— Откъде взехте втората, Поаро?

— Беше захвърлена на масата в хола на „Беъри Стрийт“ заедно с един бастун. Мосю Паркър наистина се оказва един доста небрежен

младеж. Но ние, *top ami*... трябва да бъдем грижливи. Сега чисто формално ще направим малка визита на „Парк Лейн“.

Излишно е да казвам, че придружих приятеля си. Джонстън беше излязъл, но ние се видяхме с частния му секретар. Разбрахме, че Джонстън наскоро е пристигнал от Южна Африка. Никога преди не е бил в Англия.

— Той се интересува от скъпоценни камъни, нали? — реши да пробва почвата с този въпрос Поаро.

— По-скоро го интересува добивът на злато — разсмя се секретарят.

Поаро остана замислен след този разговор. Късно същата вечер за моя пълна изненада аз го видях да изучава руската граматика много усърдно.

— За Бога, Поаро! — възкликнах. — Да не би да учите руски, за да разговаряте с графинята на родния ѝ език?

— Тя положително няма да слуша моя английски, приятелю!

— Но, Поаро, нали русите от добри семейства неизменно говорят френски?

— Вие сте безценен с вашата информираност, Хейстингс! Веднага преставам да блъскам главата си над сложностите на руската азбука.

Той захвърли книгата с драматичен жест. Но аз не бях напълно задоволен. Имаше пламъче в очите му, което отдавна познавах. То неизменно показваше, че Еркюл Поаро е доволен от себе си.

— Може би — казах мъдро аз — вие се съмнявате, че тя не е рускиня. И се готвите да проверите това.

— А, не, не, не се съмнявам, че е истинска рускиня.

— Тогава какво?...

— Ако наистина желаете да се отличите в този случай, Хейстингс, препоръчвам ви книгата „Първи стъпки в руския език“ — тя много ще ви помогне.

После той се разсмя и не каза нито дума повече. Аз вдигнах книгата от пода и се задълбочих в нея с любопитство, но нищичко не можех да проумея от забележките на Поаро.

На другата сутрин не получихме никаква новина, ала това, изглежда, не разтревожи дребния ми приятел. На закуска той обяви намерението си да се обади рано този ден на мистър Хардмън.

Намерихме възрастния бляскав светски мъж вкъщи като че малко по-спокоен, отколкото предишния ден.

— Е, мосю Поаро, някакви новини? — запита жадно той.

Поаро му подаде лист хартия.

— Това е лицето, което е взело скъпоценностите, мосю. Да предам ли въпроса в ръцете на полицията? Или вие ще предпочетете аз да ви открия скъпоценностите, без да намесваме полицията?

Мистър Хардман се взря в листа. Накрая можа да проговори.

— Изумително! Предпочитам да няма скандал по този случай. Давам ви *carte blanche*, мосю Поаро. Сигурен съм във вашата дискретност.

Нашата следваща процедура беше да вземем такси, на което Поаро нареди да ни откара до Карлтън. Там той се осведоми за графиня Росакоф. След няколко минути се озовахме в апартамента на дамата. Тя ни посрещна с протегнати ръце, нагиздена с чудесна огърлица от екзотични корали с различна големина.

— Мосю Поаро! — извика тя. — Вие успяхте? Вие избавихте от беда клетото дете?

— Госпожо графиньо, вашият приятел мистър Паркър е напълно свободен.

— О, вие сте толкова умен мъничък човек! Превъзходно! И толкова бързо!

— От друга страна, аз обещах на мистър Хардман, че скъпоценностите ще му бъдат върнати днес.

— Така ли?

— Следователно, мадам, ще ви бъда безкрайно задължен, ако ги получа в ръцете си без никакво забавяне. Съжалявам за тази припряност, но таксито ме чака... Иначе ще бъда принуден да ида в Скотланд Ярд, а ние, белгийците, мадам, много ценим времето си.

Графинята беше запалила цигара. Няколко секунди тя остана съвсем неподвижна, като правене кръгчета от дим и не сваляше очи от Поаро. После избухна в смях и стана. Отиде до бюрото си, отвори едно чекмедже и извади оттам черна копринена чанта. Подхвърли я леко на Поаро. Тонът ѝ, когато заговори, беше съвсем непринуден и спокоен.

— Ние пък, русите, предпочитаме прахосничеството — каза тя. — А за да бъдем такива, трябва, за жалост, да имаме пари. Няма нужда да проверявате чантата. Те всички са там.

Поаро стана.

— Поздравявам ви, мадам, за бързата ви съобразителност и акуратност.

— О! Но тъй като таксито ви чака, кажете какво още мога да направя за вас?

— Много сте мила, мадам. Оставате ли за дълго в Лондон?

— Боя се, че не... благодарение на вас.

— Приемете моите извинения.

— Може би ще се срещнем отново някъде другаде.

— Надявам се.

— Но аз... не се надявам! — възкликна графинята със смях. — Правя ви голям комплимент — не са много хората, от които се страхувам. Довиждане, мосю Поаро.

— Довиждане, госпожо графиньо. О, извинете, щях да забравя! Позволете да ви върна табакерата.

И като се поклони, той ѝ подаде малката табакера от черно моаре, която беше намерил в сейфа. Тя я прие, без да промени изражението си, само повдигна едната си вежда и промърмори:

— Разбирам!

— Каква жена! — извика ентузиазирано Поаро, когато заслизахме по стълбите. — *Mon Dieu, quelle femme*^[1]! Нито дума в спор... никакъв протест, никакъв блъф! Един бърз поглед и тя оцени правилно положението. Казвам ви, Хейстингс, жена, която приема поражението си по този начин — с безгрижна усмивка — ще отиде далеч! Тя е опасна, има нерви от стомана, тя... — Тук той се спъна.

— Няма да е зле, ако гледате къде стъпвате — изкоментирах аз. — Кога за пръв път я заподозряхте?

— *Mon ami*, обезпокоиха ме ръкавицата и табакерата... да го наречем двойната улика. Бърнард Паркър би могъл като нищо да изпусне единия или другия предмет... но едва ли и двата. Не, в никакъв случай, това би било *твърде* небрежно от негова страна. Също така, ако някой друг ги е поставил там, за да уличи Паркър, единият предмет щеше да бъде достатъчен — табакерата *или* ръкавицата... но отново само едното. Бях принуден да заключа, че едно от двете неща *не принадлежи* на Паркър. Представих си първо, че табакерата е негова, а ръкавицата не е. Но когато открих другата ръкавица, видях нещата от друг ъгъл. На кого тогава е табакерата? Ясно е, че тя не

можеше да принадлежи на лейди Ранкорн. Инициалите не съвпадат. Да е на мистър Джонстън? Само ако фигурира в Англия с фалшиво име. Разпитах секретаря му и веднага стана ясно, че всичко там е наред. Нямахте нищо подозрително в миналото на мистър Джонстън. Тогава графинята? За нея се предполагаше, че е донесла скъпоценности от Русия; стигаше само да махне обковките на камъните и щеше да бъде почти невъзможно те да бъдат разпознати. А какво по-лесно за нея да вземе една от ръкавиците на Паркър от антрето този ден и да я пъкне в сейфа? Но със сигурност тя не е имала намерение да изпуска своята табакера.

— Ако приемем обаче, че табакерата е нейна, защо на нея стоят буквите „ВР“? Инициалите на графинята са „VR“.

Поаро ми се усмихна кротко.

— Правилно, *top atі*, но в руската азбука латинското „V“ е „В“, а „R“ е „Р“.

— Е, вие не очаквахте да се досетя за това. Аз не зная руски.

— Нито аз, Хейстингс. Ето защо си купих малката книжка... и ви я предоставих.

Поаро въздъхна.

— Забележителна жена. Имам чувството, приятелю — много определено чувство, — че ще я срещна отново. Питам се къде ли?

[1] Господи, каква жена! (фр.) — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.